

2016

ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА НАБЛЮДЕНИЕ

ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪВМЕСТИМОСТТА НА
ОЦЕНКАТА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА
СРЕДА С ДОКЛАДА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКА
ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА „ПРОГРАМАТА ЗА
ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО INTERREG —
ИПП БЪЛГАРИЯ — СЪРБИЯ 2014 — 2020 Г.“ ПО ЛИНИЯ
НА ИНСТРУМЕНТА ЗА ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА
ПОМОЩ (ИПП II)

**ГОДИШЕН ДОКЛАД ЗА 2016 Г. ЗА НАБЛЮДЕНИЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА СЪВМЕСТИМОСТТА НА
ОЦЕНКАТА ЗА ВЪЗДЕЙСТВИЕ ВЪРХУ ОКОЛНАТА СРЕДА С ДОКЛАДА ЗА СТРАТЕГИЧЕСКА
ЕКОЛОГИЧНА ОЦЕНКА НА „ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО
INTERREG—ИПП БЪЛГАРИЯ — ТУРЦИЯ 2014—2020 Г.“ ПО ЛИНИЯ НА ИНСТРУМЕНТА ЗА
ПРЕДПРИСЪЕДИНИТЕЛНА ПОМОЩ (ИПП II)**

ВЪВЕДЕНИЕ

Настоящият доклад за наблюдение е изготвен в съответствие с:

Доклад за Стратегическа екологична оценка на „ПРОГРАМА ЗА ТРАНСГРАНИЧНО СЪТРУДНИЧЕСТВО INTERREG—ИПП БЪЛГАРИЯ — ТУРЦИЯ 2014—2020 Г.“

Директива 2001/42/ЕК относно оценката на въздействие на някои планове и програми върху околната среда (по-нататък Директивата за СЕО)

Приложимо законодателство на Република България:

- Закон за опазване на околната среда
- Закон за смекчаване на последиците от изменението на климата
- Закон за биологичното разнообразие
- Закон за защитените територии
- Закон за водите
- Закон за почвите
- Закон за управление на отпадъците
- Закон за туризма
- Български национални разпоредби/постановления за условията и реда за оценка на съвместимостта на планове, програми, проекти и инвестиционни предложения с целите и целите на опазване на защитените зони (последно изменение, считано от 30.11.2012)
- Становище по екологична оценка № 9-5/2014 г на Министерство на околната среда и водите (МОСВ)

Приложимо законодателство на Република Турция:

- Закон за опазване на околната среда
- Закон за енергийна ефективност
- Закон за контрол на твърди отпадъци
- Наредбите за контрол върху замърсяването от точкови източници на земята и контрол на замърсяването на почвата; управлението на качеството на повърхността на водата; защита на влажните зони; повишаване на енергийната ефективност в използването на енергийните ресурси и енергия.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА НАПРЕДЪКА ПО ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПРОГРАМАТА

Програмата е официално одобрена на 22 юли 2015 г. с решение № С (2015) 5280 на Европейската комисия.

През 2016 г. е изпълнена процедура по изменение на Програмата за създаване на изходни и целеви стойности на показателите за качество на постигнатите резултати, като извършеното изменение не оказва влияние върху предвидените за изпълнение приоритети и дейности, съответно не изисква изготвяне на нов доклад за стратегическа екологична оценка и ново становище по екологична оценка на МОСВ.

Управляващият орган обявява Първата покана за представяне на проектни предложения на 16 ноември 2015 г. с краен срок за подаване на заявленията за проекти 16 март 2016 г. Поканата е отворена за участие за всички Специфични цели по Приоритетна ос 1 и Приоритетна ос 2 от обхвата на Програмата, с общ бюджет в размер на 11 028 255 евро (в т.ч. покриваща разпределенията на бюджета на Програма за годините 2015 г., 2016 г. и 2017 г.).

В рамките на определения краен срок за подаване на заявленията са постъпили общо 195 проектни предложения, като е постигнато добро разпределение между двете Приоритетни оси - 87 предложения са подадени по ПО 1 "Околна среда" и 108 по ПО 2 "Устойчиво развитие на туризма". От 195 подадени проектни предложения 116 са преминали успешно проверката за административно съответствие и допустимост и са били обект на техническа оценка и оценка на качеството на предложението. 63 проекта са получили средна техническа оценка над 65 точки (от максимум 100), което е прагът за техническа допустимост.

На 8 ноември 2016 г. на заседание на Съвместния комитет за наблюдение на Програмата, принципно одобрение за финасиране са получили 39 проектни предложения на обща стойност от 10 750 816 евро.

Общо 16 проектни предложения са предложени за финансиране по Приоритетна ос 1 „Околна среда“, от които 10 са с водещи партньори от България, а 6 проектни предложения са с водещи партньори от Турция, като по-голямата част от предложените за сключване на договори проектни предложения са инвестиционни (10), а останалите проектни предложения са с „меки мерки“ (6). От друга страна общо 23 предложения са предложени за финансиране по Приоритетна ос 2 "Устойчиво развитие на туризма", с 18 водещи партньори от България и 5 от Турция.

Разпределението на проектните предложения по Специфичните цели (СЦ) на Програмата е както следва:

- СЦ 1.1 „Предотвратяване и смекчаване на последиците от природни и причинени от човека бедствия в трансграничния регион“ – 6 бр.
- СЦ 1.2 „Подобряване на капацитета за защита на природата, устойчиво използване и управление на общите природни ресурси чрез инициативи за сътрудничество в трансграничния регион“ – 10 бр.

- СЦ 2.1 „Повишаване на туристическата привлекателност на трансграничния регион чрез по-добро използване на природното и културно-историческо наследство и свързаната с тях инфраструктура“ – 8 бр.
- СЦ 2.2 „Повишаване на потенциала на туризма в транс-граничния район чрез разработването на общи дестинации“ – 8 бр.
- СЦ 2.3 „Разширяване на мрежата за развитие на устойчив туризъм чрез инициативи за трансгранично сътрудничество“ – 7 бр. проектни предложения.

В края на 2016 г. са изпълнени процедурите, които предхождат сключването на договорите за субсидия и са предприети действия по подготовката на доклада. Извършена е проверка за двойно финансиране, проверка за съответствие с правилата за държавна помощ (само за български проекти партньори), посещения на място за инвестиционните предложения и са проведени преговори по бюджетните линии на предложенията с всички водещи партньори.

Договорите за субсидия ще бъдат подписани през първото тримесечие на 2017 г. и веднага след това на водещите партньори ще бъдат представени за попълване въпросници за самооценка на очакваните екологични последици от предвидените в проектите дейности, по отношение на шестте въпроса, касаещи екологичната оценка на проектите (въздух и климат; биоразнообразието, флората и фауната; вода, почва, население и човешко здраве; култури / природно наследство и ландшафт). За целите на самооценката ще се използва въпросника, представен в раздел 10.2 от доклада за Екологичната оценка (ЕО), а резултатите ще бъдат сравнени с очакваните последици за съответните Специфични цели, според доклада за ЕО. Резултатите от проверките за съвместимост ще бъдат предоставени в доклада за следващия отчетен период.

ИНФОРМАЦИЯ ЗА МЕРКИТЕ И ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ПРЕДОТВРЯВАНЕ, И ВЪЗМОЖНО НАЙ-ПЪЛНО НАМАЛЯВАНЕ И ЕЛИМИНИРАНЕ НА ВЪЗМОЖНИТЕ НЕГАТИВНИ ПОСЛЕДСТВИЯ ОТ ПРИЛАГАНЕТО НА ПРОГРАМАТА

В съответствие с точка I "Мерки и изисквания за предотвратяване, и възможно най-пълно намаляване и елиминиране на възможните негативни последици от изпълнението на програмата" от Становището по екологична оценка на МОСВ, в проектните предложения трябва да са изпълнени следните изисквания:

1. Планове, програми, проекти и инвестиционни предложения, предмет на „Програмата за трансгранично сътрудничество INTERREG—ИПП БЪЛГАРИЯ — ТУРЦИЯ 2014—2020 г.“, попадащи в обхвата на приложенията към ЗООС или извън тях, както и под разпоредбите на чл. 31 от ЗБР, подлежат на оценка за съвместимостта им с предмета и целите на опазване на защитените зони и могат да бъдат одобрени само след решение/становище по ОВОС/ЕО/ОС за одобряване/съгласуване, при съобразяване с препоръките в

извършените оценки, както и с условията, изискванията и мерките, постановени с решението/становището.

2. Развитието на туризма следва да е съобразено с капацитета на рекреационно натоварване на територията, като се осигурят подходящо отвеждане и пречистване на отпадъчните води и управление на отпадъците.
3. Разработката на туристически пакети по Приоритетна ос 2 следва да отчита, че дейности като излети „сафари“, трасето „офроуд“ за наблюдение на редки и застрашени животински видове не са допустими, тъй като водят до значителни увреждания на околната среда и в частност – биологичното разнообразие.

Взимайки под внимание изложените по-горе препоръки, УО включва всички от тях в Насоките за кандидатстване по Първата покана за набиране на проектни предложения, а именно:

- Всички инвестиционни предложения е необходимо да представят, като прикачен файл към формуляра за кандидатстване (апликационната форма), положителна оценка за въздействието върху околната среда (ОВОС), в случай че за предвидените дейности по ОВОС се изисква от националното законодателство. Когато съответното законодателство не изисква ОВОС, кандидатите трябва да представят декларация от съответните институции за изключение от правилото за ОВОС;
- Всички инвестиционни дейности е необходимо да бъдат в съответствие с приложимото национално законодателство за съответния вид строителни и монтажни работи (включително тези, свързани с развитието на туризма;
- Дейности, като "сафари" туризъм, „извън маршрути" (оф роуд) проследяване за наблюдение на редки и застрашени видове" са включени в списъците на недопустими дейности за всички приоритетни оси. Всички препоръки, включени в оценката за въздействие върху околната среда, са надлежно предвидени още на етапа на кандидатстване и са строго съблюдавани и изпълнени като задължителен критерий при оценката и подбора на проекти за финансиране по първата покана за представяне на предложения.

В съответствие с изискванията в Насоките за кандидатите, в случай на инвестиционни проекти, които предвиждат строителни и монтажни работи, кандидатите трябва да предоставят:

- **или** положителна оценка на въздействието върху околната среда (положително становище от компетентния орган), съгласно изискванията на националното законодателство (приложение В.4.4 на Формуляра за кандидатстване)

- **или** официално писмо, издадено от съответния компетентен орган ясно заявяващ, че не е необходимо извършване на ОВОС (приложение В6.4 на Формуляра за кандидатстване)

На *етап кандидатстване* всички 9 одобрени за финансиране проекти, които предвиждат в обхвата си изпълнение на строително-монтажни работи (СМР), са представили необходимите документи, издадени от съответните компетентни органи (съгласно приложимото национално законодателство), като са декларирали,

че за дейностите в обхвата на проектното предложение не се изисква провеждане на процедура по ОВОС, тъй като планираните дейности не засягат пряко природни местообитания и защитени територии, както и не съществува възможност за негативен ефект върху околната среда и човешкото здраве.

Останалата част от проектите, одобрени за финансиране, не предвиждат изпълнение на СМР в обхвата на дейностите си, затова за тях не се изисква ОВОС / становище от компетентните екологични организации – това касае проектите с включени „меки мерки“ в обхвата на дейностите им (19) и проектите със статус "инвестиционни", но без СМР в техния обхват на интервенция (5).

По време на *оценителния процес*, съвместимостта на проектните предложения с посочените по-горе изисквания е надлежно проверена от оценителите и само проектите, които покриват горепосочените критерии са предложени и одобрени за финансиране.

Водещите партньори на всички предложени за финансиране проекти по първата покана ще извършат самооценка на очакваните екологични последици от предвидените в проектите дейности, по отношение на шестте въпроса, касаещи околната среда (въздух и климат; биоразнообразие, фауна и флора; води; почви; население и човешко здраве; култури / природно наследство и ландшафт). За целите на самооценката ще се използва въпросника, заложен в раздел 10.2 от доклада за ЕО, а резултатите ще бъдат сравнени с очакваните последици за съответната Специфична цел според доклада за ЕО.

Предвид факта, че към края на отчетния период договорите да субсидия все още не са подписани и изпълнението по тях не е стартирало към края на 2016 г., съответната информация относно този въпрос ще бъде представена в годишния доклад за 2017.

ПОДРОБНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА САМООЦЕНКА НА ПРОЕКТИТЕ ПО ПРИОРИТЕТНИ ОСИ И СПЕЦИФИЧНИ ЦЕЛИ / шаблон /

ПО / СЦ	Околна среда (за които последствията за околната среда се оценяват в съответствие с Директива 2001/42/ЕС)	Очаквани последици в зависимост от ЕО	Брой проекти с очаквани				Коментари / бележки / предприетите мерки
			Положителни (+) екологични последици	Неутрални (0) екологични последици	Негативни (-) екологични последици	Както положителни така и отрицателни (+/-)	
ПО 1 СЦ 1.1	Въздух и Климат	+					
	Биоразнообразие, фауна и флора	+					
	Води	+					
	Почви	+					
	Население и човешко здраве	+					
	Култури / Природно наследство и ландшафт	+					
ПО 1 СЦ 1.2	Въздух и Климат	+					
	Биоразнообразие, фауна и флора	+					
	Води	+					
	Почви	+					
	Население и човешко здраве	+					
	Култури / Природно наследство и ландшафт	+					
ПО 2 СЦ 2.1	Въздух и Климат	+/-					
	Биоразнообразие, фауна и флора	+/-					
	Води	+/-					
	Почви	+/-					

ПО / СЦ	Околна среда (за които последствията за околната среда се оценяват в съответствие с Директива 2001/42/ЕС)	Очаквани последици в зависимост от ЕО	Брой проекти с очаквани				Коментари / бележки / предприетите мерки
			Положителни (+) екологични последици	Неутрални (0) екологични последици	Негативни (-) екологични последици	Както положителни така и отрицателни (+/-)	
	Население и човешко здраве	0					
	Култури / Природно наследство и ландшафт	+/-					
ПО 2 СЦ 2.2	Въздух и Климат	0					
	Биоразнообразие, фауна и флора	0					
	Води	0					
	Почви	0					
	Население и човешко здраве	0					
	Култури / Природно наследство и ландшафт	0					
ПО 2 СЦ 2.3	Въздух и Климат	+					
	Биоразнообразие, фауна и флора	+					
	Води	+					
	Почви	+					
	Население и човешко здраве	+					
	Култури / Природно наследство и ландшафт	+					

РЕЗЮМЕ на отговорите по оценка на екологичното съответствие на проектните предложения, на база на подадените от водещите партньори контролни листове за проверка на съвместимостта / шаблон /

Предвид факта, че към края на отчетния период договорите да субсидия все още не са подписани и изпълнението по тях не е стартирало към края на 2016 г., съответната информация относно този въпрос ще бъде представена в годишния доклад за 2017.

Околна среда (за които последствията за околната среда се оценяват в съответствие с Директива 2001/42/ЕС)	Екологични въпроси / показатели (индикатори)	Отговори / Коментари
Въздух и Климат	Проектите ще имат ли ефект върху намаляване на замърсяването на въздуха?	
	Проектите ще имат ли ефект върху намаляването на вредните емисии (GHG) във въздуха?	
	Проектите ще имат ли ефект върху подкрепата за екологично чист транспорт?	
	Проектите ще имат ли ефект върху повишаване на ефекта от насърчаване на борбата с горските пожари и тяхното управление и превенция?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на отговорно поведение на обществото чрез въвличане на гражданите в борбата с изменението на климата?	
Биоразнообразие, фауна и флора	Проектите ще имат ли ефект върху опазването на биологичното разнообразие, местообитания и екосистеми и техните услуги?	
	Проектите ще имат ли ефект върху намаляването на загубата на биологично разнообразие?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на отговорно поведение на обществото чрез въвличане на гражданите в опазването на биоразнообразието и природните зони?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на туризма, което ще осигури висока степен на опазване на околната среда?	
Води	Проектите ще имат ли ефект върху подобряването на екологичното и химичното състояние на водните тела?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчивото използване на водните ресурси?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчивото използване на устойчив туризъм в посока опазване на водните ресурси?	
	Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на отговорно поведение на обществото чрез въвличане на гражданите в устойчивото използване на водите?	
Почви	Проектите ще имат ли ефект върху запазването на	

Околна среда (за които последствията за околната среда се оценяват в съответствие с Директива 2001/42/ЕС)	Екологични въпроси / показатели (индикатори)	Отговори / Коментари
	<p>функционалността на почвата?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчивото ползване на почвените ресурси?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчивия туризъм към опазване на земята?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на отговорно поведение на обществото чрез повишаване на познанията и съзнанието за опазване на почвата?</p>	
Население и човешко здраве	<p>Проектите ще имат ли ефект върху намаляването на заболявания, причинени от природни бедствия?</p> <p>Проектът ще окаже ли влияние върху повишаването на контрола върху екологични рискове и опасности свързани със здравето?</p> <p>Проектът ще окаже ли влияние върху насърчаването на превенция на риска и управлението на природни и причинени от човека бедствия?</p> <p>Проектът ще окаже ли влияние върху насърчаването на устойчивото управление на отпадъците, за да се защити здравето на хората?</p>	
	Проектът ще окаже ли влияние върху насърчаването на екологично отговорно поведение на обществото чрез въвличане на гражданите в решаването на проблемите на околната среда?	
Култури / Природно наследство и ландшафт	<p>Проектите ще имат ли ефект върху опазване и възстановяване на културното и природно наследство?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчиво управление и планиране на културните и природните ландшафти?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на устойчивото използване на природните ресурси за постигане на устойчив туризъм?</p> <p>Проектите ще имат ли ефект върху насърчаването на отговорно съзнание на обществото чрез повишаване на познанията и съзнанието за опазване и защита на културното наследство и ландшафт?</p>	

ИНФОРМАЦИЯ ЗА МЕРКИТЕ ЗА НАБЛЮДЕНИЕ И КОНТРОЛ ВЪРХУ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Таблицата по-долу дава обобщена информация за степента на изпълнение на показателите за ЕО в рамките на програмата, както е представено в раздел 10.1 на доклада за ЕО.

Предвид факта, че към края на отчетния период договорите да субсидия все още не са подписани и изпълнението по тях не е стартирало към края на 2016 г., годишните достижения на индикаторите по ЕО за 2016 г. са „0“.

Номер на изходен показател	Индикатор / Показател (наименование на индикатора)	Мерна единица	Целева стойност (2023)	Годишна стойност								Източник на информацията	
				2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023		
ИП 1.1.1	Брой на интервенции, свързани с превенция на риска и управлението на природни бедствия и бедствия причинени от човека	Брой	3	0									Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 1.1.2	Брой на доставеното специализирано оборудване / дълготрайни активи / съвместно/и оборудване / услуги, създадени или подобрени, свързани с предотвратяване на риска и управление на природни и причинени от човека опасности и бедствия	Брой	3	0									Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 1.1.3	Брой на съвместни стратегии / общи насоки, обучения, информационни кампании, обмяна на опит за превенция на риска и управлението на природни и причинени от човека опасности и бедствия	Брой	6	0									Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 1.2.1	Брой на защитените природни територии, обхванати от интервенции	Брой	5	0									Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 1.2.2	Брой на инициативите за защита на природата, обучения, обмен на опит и ноу-хау, съвместни кампании за повишаване на осведомеността,	Брой	28	0									Годишен доклад за напредъка в

	планове за управление на защитените територии.											изпълнението
ИП 2.1.1	Обща дължина на реконструирани или модернизираны пътища за достъп до природни, културни и исторически места за туризъм.	Километри	5	0								Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 2.1.2	Обща дължина на новопостроени, реконструирани или модернизираны колоездачни маршрути / пешеходни алеи	Километри	8	0								Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 2.1.3	Брой новопостроени / реконструирани съоръжения в / водещи до туристически обекти в допустимия трансграничен регион	Брой	10	0								Годишен доклад за напредъка в изпълнението
ИП 2.1.4	Брой реконструирани / възстановени културни и исторически туристически обекти в допустимия трансграничен район	Брой	15	0								Годишен доклад за напредъка в изпълнението

ОБЩИ ИЗВОДИ И ПРЕПОРЪКИ (АКО ИМА ТАКИВА)

Всички конкретни мерки и изисквания за предотвратяване, намаляване и възможно най-пълно елиминиране на възможните негативни последствия от изпълнението на Програмата заложи в Становището по екологичната оценка на МОСВ са надлежно изпълнени по време на етапа на кандидатстване, както и по време на провеждане на процедурите по за оценка и подбор. По-специално, всички 9 от одобрените за финансиране проекти, които предвиждат в обхвата си на интервенции СМР, са представили необходимите екологични документи, издадени от съответните компетентни органи (в зависимост от приложимо национално законодателство). Представените документи показват неоспоримо, че планираните дейности няма да окажат влияние на естествените местообитания и защитени територии, както и не съществува възможност за негативен ефект върху околната среда и човешкото здраве.

По време на процеса на оценка и подбор съвместимостта на проектни предложения за специфичните изисквания за околната среда (съгласно Становището по екологичната оценка на МОСВ) е надлежно проверена и само тези проекти, които напълно отговарят на критериите за подбор са били предложени и одобрени за финансиране.

Очакваните резултати от самооценката на бенефициентите по първата покана за набиране на проектни предложения ще бъдат предоставени в следващия отчетен период

Като се има предвид гореизложеното, може да се заключи, че за настоящия момент не е необходимо предприемане на корективни мерки, тъй като всичките предложени за финансиране по първата покана 39 проекта са в съответствие с очакванията на отчета за ЕО и нито един от тях няма да окаже негативен ефект върху околната среда по поставените шест екологични проблеми.